KISAMODERN

ALBERT CAMUS

Yaratma Tehlikesi

Yaratmak, bugün tehlike arz eden bir eylemdir ve sanatçının her eseri eylem niteliğindedir.

ÇEVİRİ: ALPER BAKIM

— 4. BASKI

1957 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

can modern

Can Yayınları
Bu tanıtım kopyası
Can okurları için
özel olarak hazırlandı.
Can Yayınları

ALBERT CAMUS

YARATMA TEHLİKESİ

Can Modern
Kısa Modern / 32

Yaratma Tehlikesi, **Albert Camus**
Discours de Suède

İlk basım: Gallimard, 1958
Bu kitapta kullanılan basım: Gallimard, 1997
© 1958, Éditions Gallimard
© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2021
4. basım: Ağustos 2023, İstanbul
Bu kitabın 4. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Fransızca aslından çeviren: Alper Bakım
Dizi editörü: Şirin Etik
Düzelti: Melis Oflas
Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No.17/1 Oda:1
Esenyurt, İstanbul
Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-5404-3

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 43514

ALBERT CAMUS

YARATMA TEHLİKESİ

Deneme

Fransızca aslından çeviren: Alper Bakım

can

Albert Camus'nün
Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Yabancı, 1982
Mutlu Ölüm, 1991
Tersi ve Yüzü, 1992
Yolculuk Günlükleri, 1993
İlk Adam, 1994
Yaz, 1994
Başkaldıran İnsan, 1995
Düğün / Bir Alman Dosta Mektuplar, 1995
Sürgün ve Krallık, 1996
Sisifos Söyleni, 1997
Veba, 1997
Düşüş, 1997
Asturya'da İsyan / Bütün Oyunları 1, 2015
Caligula / Bütün Oyunları 2, 2015
Yanlışlık / Bütün Oyunları 3, 2015
Sıkıyönetim / Bütün Oyunları 4, 2015
Adiller / Bütün Oyunları 5, 2015
Bir Rahibeye Ağıt, 2022
İlginç Bir Vaka, 2022

ALBERT CAMUS, 1913'te Cezayir'de dünyaya geldi. Cezayir Üniversitesi'nde sürdürdüğü felsefe öğrenimini sağlık nedenleriyle yarıda bıraktı. 1938'de Paris'e gitti, ilk yapıtları *Tersi ve Yüzü* ve *Düğün* bu dönemde yayımlandı. Edebiyat dünyasına asıl girişini, 1942'de yayımlanan *Yabancı* adlı romanı ve *Sisifos Söyleni* adlı felsefi denemesi belirledi. Birbirini tamamlayan bu iki yapıtta, varoluşçu izler taşıyan "saçma" felsefesini geliştirdi. *Başkaldıran İnsan, Yaz, Sürgün ve Krallık* isimli eserleriyle hem edebiyat hem de düşünce alanlarında yetkinliğini kanıtladı. *Mutlu Ölüm* ve *İlk Adam* adlı romanları ölümünden sonra yayımlandı. 1957'de Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görülen ve bugün 20. yüzyıl edebiyat ve düşünce dünyasının en önemli adlarından biri kabul edilen Albert Camus, 1960'ta bir trafik kazasında öldü.

ALPER BAKIM, Bursa'da doğdu. Koç Özel Lisesi'ni bitirdi. Sorbonne Nouvelle-Paris 3 Üniversitesi, Fransız Edebiyatı alanında lisans eğitimi aldıktan sonra, aynı üniversitede Karşılaştırmalı Edebiyat yüksek lisansı yaptı. İstanbul Fransız Kültür Merkezi ve Koç Üniversitesi'nde Fransızca dersleri verdi. Doktora eğitimine ve kitap çevirileri yapmaya devam ediyor.

LOUIS GERMAIN'E

10 ARALIK 1957 TARİHLİ KONUŞMA

Bu konuşma, Nobel ödül töreni yemeği sonrası, Stockholm'daki Hôtel de Ville'de gerçekleştirilmiştir.

Bağımsız akademinizin bana bahşettiği onur karşısında ne kadar derin bir minnet duyduğumu anlatmam güç. Bu ödüle gerçekten layık olup olmadığımı düşündüğümde, minnet duygum bir kat daha artıyor. Herkes, bilhassa her sanatçı başkaları tarafından tanınmayı arzular. Bu arzuyu elbet ben de paylaşıyorum. Fakat kararınızı duyduğumda, bu haberin yankılarının kişiliğim üzerindeki olası etkilerini düşünmeden edemedim. Hâlâ genç sayılabilecek, zenginliğini şüphelerine borçlu, eserlerini inşa etmeye devam eden ve hayatını, çalışmalarının yalnızlığında ya da dostluklarının sığınağında tek başına sürdürmeye alışmış biri, kendini birdenbire parlak bir ışığın altında bulunca nasıl şaşkınlık duygusuna kapılmaz ki? Avrupa'daki en büyük yazarların sessizliğe mahkûm edildiği bir dönemde, kendi ülkesi sonu gelmeyen acılarla çalkalanırken böyle bir onura nail olan kişinin kalbinde başka ne tür duygular uyanabilirdi?

Ruhum, işte buna benzer karmaşa ve sıkıntılarla çalkalandı. Yeniden huzura kavuşmak için, bana fazlasıyla cömert

davranan bu yazgıyı kabullenmem gerekti. Bu yazgının beklentilerini, yalnızca başardığım şeylere dayanarak karşılayamayacağımdan, yaşamım boyunca beni en zor koşullarda destekleyen şeylerden, yani yazarlık ve sanatla ilgili düşüncelerimden yardım aldım: Sizlere bu düşüncelerin neye dayandığını, bir minnet ve dostluk duygusuyla aktarmak istiyorum

Sanatım olmadan yaşamımı sürdürebileceğimi düşünemiyorum. Yine de bu sanatı hiçbir zaman her şeyin üstünde tutmadım. Ona ihtiyaç duyuyorsam bunun nedeni, sanatın insanlardan ayrı tutulamaması ve herkesle eşit bir yaşam sürmeme izin vermesidir. Sanat, bana göre kişisel bir zevk ürünü değil de insanların sahip olduğu ortak acıların ve zevklerin ayrıcalıklı bir tasvirini sunarak onların duygularına hitap etme biçimidir. Sanat, sanatçıyı inzivasından çıkmaya zorlar; onun en alçakgönüllü ve evrensel hakikate boyun eğmesini sağlar. Kendisini farklı hissettiği için sanatçı olmayı seçen kişi, sanatını ve başkalarıyla arasındaki farklılığı, herkesle paylaştığı ortak nitelikleri öne çıkararak zenginleştirebileceğini bilir. Sanatçı, vazgeçemediği güzellik ideali ve kendini tamamıyla koparamadığı toplum arasında, kendisi ve başkaları arasındaki bu daimî geliş gidişte kim olduğunu keşfeder. Bu yüzden gerçek sanatçılar hiçbir şeyi küçümsemez; kesin bir hüküm vermek yerine anlamaya çalışır ve birinin yanında yer alacaksa da bu yalnızca, Nietzsche'nin deyişiyle hâkimlerin değil, işçi ya da entelektüellerden oluşan yaratıcıların hükmedeceği toplumun yanı olabilir.

Bu yüzden yazarın rolü, zor görevlerden ayrı düşünülemez. Yazar, tanım itibarıyla tarihi oluşturanların değil, tarihe boyun eğenlerin hizmetindedir. Tarihi oluşturanlara boyun

eğerse yalnızlaşır ve sanatından ayrı düşer. Tiranların milyonlardan oluşan orduları, onlarla beraber yürümeyi kabul etse bile onu yalnızlığından koparıp alamaz. Oysa dünyanın bir köşesinde aşağılamalara terk edilmiş isimsiz bir mahpusun sessizliği, yazarı içinde bulunduğu sürgünden kurtarabilir fakat bunun için yazar da özgürlüğün ayrıcalıkları arasında bu sessizliği göz ardı etmemeyi ve onu sanatsal araçlarla duyurmayı başarmak zorundadır.

Böylesi önemli bir görev için hiçbirimiz yeterince mükemmel değiliz. Fakat yazar hayatın tüm koşullarında, bilinmezlik içinde yaşadığı ya da geçici bir ün kazandığı, tiranların demir kafeslerinde süründüğü ya da kendini özgürce ifade edebildiği dönemlerde, mesleğine yücelik kazandıran iki önemli vazifeyi üstlenmesi, yani hakikate ya da özgürlüğe hizmet etmek koşuluyla kendisini meşru kılma gücüne sahip, canlı bir topluluğun parçası olduğunu hissedebilir. Görevi imkân dahilindeki en fazla sayıda insanı bir araya getirmek olduğundan, yazar hükmettiği her alanda yalnızlığı besleyen yalana ve köleliğe karşı olmalıdır. Kişisel zayıflıkları ne olursa olsun, mesleğinin yüceliği, her daim sürdürmesi çaba gerektiren iki farklı angajmana dayanacaktır: bildiği şeyler üzerine yalan söylemeyi reddetmek ve her türlü baskıya karşı direnmek.

Yirmi yıldan fazla süren akıl almaz bir dönem boyunca, birçok çağdaşım gibi, içinden geçtiğimiz zamanın tarihsel çalkantılarında tek başıma kaldığım zamanlarda, yazma eylemine dair ne olduğunu tam olarak kavrayamadığım bir düşünce, tecrübe ettiğim bu zorluklara katlanmama yardımcı oldu: Yazmak benim için onurlu bir uğraştı çünkü bir sorumluluktu, fakat bu

Can Yayınları
Bu tanıtım kopyası
Can okurları için
özel olarak hazırlandı.
Can Yayınları

Sanat salt estetik bir mesele değil, aynı zamanda bir direniştir. Camus'nün 1957'de gerçekleştirdiği Nobel konuşması ile Uppsala Üniversitesi'nde verdiği konferansı bir araya getiren bu kitap, eserlerini 20. yüzyılın büyük tarihî değişimleri sırasında inşa eden sanatçıların karşı karşıya geldiği güçlükleri ve onların toplumdaki yerini tartışıyor. *Yaratma Tehlikesi*, "sanat için sanat" ve gerçekçi sanat yaklaşımlarını irdeleyen, her çağın sanatçısına yönelik yankı uyandırıcı bir direniş çağrısı.

#fransızedebiyatı #sanat #sanatçınınrolü
#yirminciyüzyıl #direniş

deneme

ISBN 978-975-07-5404-3

9 789750 754043

can

canyayinlari.com | f | | canyayinlari